

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Mártzius' 2-dikán 1819.

Orosz Birodalom.

Az Északi Amériikai egygyesült Státusokban néhány esztendőknél előtte egy társaság állott fel, melly már más országokra is sikeresen kiterjeszkedett, 's a melynek sarkalatos szempontja, melyre egész iparkodással törekedik, az, hogy a' közönséges békességet miként lehetne az Evangyélium' principiumai szerént fenntartani. Sándor Császár ilyen levelet írt a' Londoni tudósítások szerént ezen Társaság' előlütőjéhez —

„Aachenből, Oktober' 18-dikán, 1818-ban: Én gyönyörködve hallottam, Uraim! annak a' társaságnak felállását, melynek principiuma, az állandó és közönséges békességnek elérésére céloznak. A' jónak rosszal való elegysége, melly az utóbbi történetekben szemléltetett, az isteni végzésnek határozásait, valamint a' kegyelemre úgy az igazságra nézve is bebizonyította. A' békességnek minden törvényes és eszközölthető módon való fenntartathatását, mint Keresztyének, ohajtanom kell. Mint keresztyén Fejedelem köteles vagyok azon időpontnak elközeledését siettetni iparkodni, a' midőn egygyik nemzet is kardot nem von többé a' másik ellen, 's a' midőn a' népek kitanulnak a' hadakozásból. A' Keresztyén Hatalmasságoknak egygyetértése itt még eddig semmi nemű megzavartatást nem szenvedett, és a' mi szent Hitünk sarkalatos' állatásain fundáltatvan erős' állandóságra való legszebb kinézéssel biztat. Nem függ ugyan egészszen

az emberi hatalomtól az, hogy örökké való békességet állitson lábra: de lelki felemelkedésre indit annak megjegyzése, hogy az egész világra békességes indulat terjeszkedik ki, 's a' mérséklés és keresztyénség' lelke által vezéreltető egyesületek, elősegélhetik ezen békességes hajlandóságnak fenntartását 's kiterjeszkedését. Egyéb tekintetek mellett meg nem tagadhatom az Urak társasága' célzásától a' magam' szivemszerént való helybehagyását, a' nélkül mindazonáltal, hogy ebből valamelly egykézre való dolgot lehessen a' társaság által ezen célra nézve elő vett eszközök eránt kihozni, mellyek felől semmi controllem nintsen.“ — Ezt a' levelet, mint a' Londoni újságok erőssitik, a' Császár a' maga tulajdon kezével írta 's intézte Marsden Robert nevű lakoshoz, Londonba.

* *

Az egész Orosz birodalomban 765,063 fiú, és 692,543 leány, mindegygyütt 1,457,605 gyermek lett, 1816-ban, a' világra. A' fiú gyermekek' száma tehát egy tizedrészszele haladta felyül a' leányokét. Meghalt 418,024 férjfi, és 402,359 asszony, mind egygyütt 820,383 személy; és így a' születtek' száma 637,225-tel haladta felyül a' halottakét. A' fiú meghalt gyermekek közzul felénél több halt-meg addig, míg öt esztendejét elérte volna (az asszony gyermekekről nem fordul elő ezen megjegyzés). A' gyermekek után legnagyobb volt a' halálozás a' 60 és 65 esztendők között való férjfiak között. — Az 1816-ban meghalt

)C *

emberek között általában vévén 64,777 ember ért 60 esztendőöt. Elejéknek 65-dik esztendejében 16,243 - tzen haltak meg; 70 - dik esztendejüket megérték 36,029-tzen. Felyül haladták 80 esztendejüket 14,967-ten; a' 90-vent 4105-tön; a' 95-töt 195-tön, a' 100 - zat 689 - tzen; a' 105-töt 224-gyen; a' 110-zet 124-gyen; a' 115-töt 55-man; a' 125-töt 11-gyen; a' 150 - tzen 5 - tön. A' Penzai Eparchiában éppen 137 - dik esztendejében halt meg egy öreg.

Nem régen azt hirtették vala el némely irók, hogy Státustanátsos Kötzebue parantsolatot vett volna Sándor Császártól, hogy mennyen vissza Németországról hazájába az Oroszbirodalomba. Kötzebue ezen hírt tsupa költeménynek nevezi.

Nagy Britannia.

Summázat a' Londoni levelekből:
— A' Státus' Obligatzióinak betse nagyon kezdett szállani. Febr. 11-dikén három nevezetes bankrotirozások fordultak elő a' Börsén. Mindezek még igen is nyilvánágosan mutatják annak a' feladásnak hibás voltát, mellyet Finantziai Ministerrünk, bankónknak és kereskedésünknek virágzó állapotja felől a' Parlamentum' elébe terjesztett (*Statesman*). — Febr. 11-dikén fényes ebédet adott Lord Wellington a' maga Minister társainak. Bonaparténak Kolossalis állóképe, mellyet *Canova* faragott, azon szála' pitvarába van felállittatva, a' hol az ebéd volt. — A' *Triniáadi* levelek szerint *Bolivar* vissza utazott vala az ármádától Augusturába, 's a' *Cumana* ostromlásában foglalatoskodó ármádát Bermudezre bizta vala. A' Pacz Gerillásai három tanyájokból kergették-ki a' Morilló seregeit; *Cedeno* is elkergette Tarralból 400 embereit. Az Independensek egy proklamációt adtak-ki, melly szerint ők nem fogadták el a' Király' ajánlását a' Szövetséges

Hatalmasságok' közlenjárása eránt, és kinyilatkoztatták, hogy addig nem lépnek semmi alkura, míg a' Király Veneczuela' függetlenségét meg nem esmeri. Új-Grenadát meghivta Veneczuela, hogy küldjön 55 Követeke Angusturába a' Congressusra. (*Morning Chronicle*).

Parlamentomi dolgok. — L. Liverpool Febr. 11-dikén a' felső ház' elejébe terjesztvén a' Frantziaországgal való pénzkötelezési 's az Aacheni dolgokat illető papirosoknak némely részeit, ennek alkalmatosságával jelentette Lord *Holland*, hogy szeretné tudni, hogy ezen irások között találhatik-e a' Szent Szövetség nevezete alatt esmeretes Kötés, mivelhogy ő úgy hallotta, hogy az Austriai, Frantzia, Nagy Britanniai, Prusszus, és Orosz Udvarok, szorosán eltökélték volna magokban, hogy ők sem az egymás eránt való költsönös állapotra, sem pedig arra nézve, melly őket más Hatalmasságokkal valamelly tekintetben összeköti, el nem állanak azon szoros összsatsatolódás' sarkalatos feltételeitől, melly eddig minden közös foglalatoskodásaikban fennállott, és a' melly a' Fejedelmek között köttetett atyafiúi kereszttyén szeretet kötele által még szorosabban összsatsatoltatott. Melyrenézve ő, Lord *Holland*, szeretné, hogy néki a' Minister ezen nevezetes tárgyra nézve valamelly világosságot nyujtana. Tudniillik: mellyek a' kötelei annak a' *kereszttyéni atyafi szeretetnek*, mellyet az őt Hatalmasságok egymás között felállítottak? Külömböznék-e ezek azoktól a' szövetségi kötésektől, mellyek őket egyéb Státusokkal összsatsatolják? Ő Uraságok úgy hallották, hogy köttetett volna egy ilyen Szövetség, melyre nézve kívánna tudni ő Urasága (Lord *Holland*) hogy ott találhatik-e egyéb papirosok között ezen úgynevezett Szent Szövetségnek Aktája is, és hogy részesült-e ebben Nagy Britannia? —

Lord *Liverpool* úgy felelt, hogy Nagy Britannia az úgynevezett Szent Szövetségbe semmi részt nem vett. Ezen Kötést Párisban, azon Monarkhák irták alá, kik azt 1815 - ben Ministereiknek legkisebb közbejövetele nélkül kötötték, 's midőn az Nagy Britanniaival azután közöltetett, úgy találtatott, hogy abba ez, formá szerint való módon nem állhat belé, mivelhogy Nagy Britannia' Constitúziójával ellenkezik az, hogy a' Princz Régens valamely Aktának a' maga nevét, az ő azért felelettel tartozandó Ministerének közbejövetele nélkül, alája írja, mint a' több Hatalmasságok. Ezen akadályt a' Régens Princz a' Hatalmasságoknak tudokra adatván, egyszersmind az is megjelentette nékiék, hogy egyébiránt, a' mi ezen Kötésnek principiumait nézi, ezek Nagy Britannia' principiumaival is tökéletesen megegyeznek. —

Lord *Holland* ugyan tovább is sürgette, hogy szeretné legalább valami további magyarázatot hallani a' Minister-től ezen Szövetségi Kötés principiumairól: hanem L. *Liverpool* semmire jobban ki nem botosátkozott, 's megmondotta egyenesen, hogy a' Parlamentum semmi olyan kötésnek közöltetését nem kívánhatja, a' melybe Nagy Britannia telyességgel nem részesült.

Spanyol Amerika.

A' Ney-Yorki levelek szerint, *Chiliben* a' Királyi seregek már az utolsó tanjájakat *Conceptiont* is oda hagyták, minekutánna minden ott lévő erősségeiket elrontották. Mondják, hogy *San Martin* letette Chiliben a' fő vezérséget, melly, ha igaz, gyanithatóképpen azért történt, hogy nem reméli, hogy ott mostanság az ellenséges seregekkel szembe kelljen szállani. — Artigas külömbkülömb helyeken szerentsés volt a' Portugallus seregek ellen Montevideo' vidékein. *Morilló* pedig a' Terraferma vá-

rosait nagyobbodon oda hagyván, seregeit az *Oronoco* felé gyűjtötte össze.

Az egyenesen Buenos - Ayresből jött tudósítások szerint a' Chili Fő Direktora *O-Higgins* hivatal szerint való hivatást adott-ki, melly szerint a' *María Izabella Királyné* nevű Spanyol Fre-gát, melly a' Májusban Kadiksból kivezett 's *Lima* felé utazó szállító-hajókat kísérte, de azoktól elszakadván a' *Tal-kahuanoi* kikötőhelybe evezett vala be, ott az Independensek' *San Martin* és *Lantaro* nevű hajójik által a' múlt Oktober' 28 - dikán meglepetett, és elfogott.

Azon *Horatio* és *Curiatio* nevű Fre-gátok, mellyeket az Independensek az Északi Amerikai egygyesült Státusoktól vásárlottak, a' múlt November' 12 - dikén szerentsésen megérkeztek a' Buenos - Ayresi kikötőhelybe.

Mikor ezen legújabb tudósítások Amérikából Európa felé útnak indultak, az a' hír szárnyalt *Jamaika* szigetén, hogy a' Terrafermai Spanyol Királyi Generális *Morillo*, egy felettébb vakmerő verekedésben, a' hol szörnyű nagy vesztes után végezetre tsalugyan az Independensek győzedelmeskedtek, maga *Morilló* is elesett légyen. — (De erre a' tudósításra azt mondja az Austriai Beobachter, hogy a' *Morillo*' eleste már talám tizenkétszer is elhíreltetvén, nem lenne tsuda, ha ő, még most is fel talál-na támodni).

C h i n a.

A' Császár letette sőt nyoltz esztendeig tartó számkivetésbe is küldötte a' maga *Sung Ta - Jin* nevű Ministerjét. azért, hogy azt erőssítette, hogy a' mostanság ott uralkodott nagy szárazság a' Császár akaratjából történt volna. Annyiban mindazonáltal kegyelmesen bánt velle a' Császár, hogy előre megígérte neki, hogy, ha ezen nyoltz esztendők alatt

megjobbítja magát, azután ismét lehet Minister.

B e l g i u m.

Brügge városából írják, hogy ezen városnak templomaiban a' Politziai a' Genti volt de onnét eltávozott 's azóta Frantziaországban tartózkodó Püspöknek neve 's petsétje alatt kiadatott *Böjti parantsolatokat*, valamint tavaly úgy az idén is, elfoglaltatta 's elvétettette.

Svéczia és Norvégia.

A' *Stockholmból* Febr. 5-dikén indult tudósítások szerint, ott oly ritka tulajdonságú tél volt, hogy rendkívül való természeti következéseit várják. Még 14 napokkal is annak előtte, a' 70 grádnusnyira fekvő Laplandus vidékeken nem esett volt semmi hó; szép és meleg napok jártak; a' mezők kopaszon állottak. Stockholmnak vidékein Febr. 1-ső napján esett legelőször hó ezen télen: de egyszerre annyi is esett, hogy térdig ért, 's hideg is, nem igen nagy de még is annyi következett reá, hogy a' szánnak hasznát kezdték venni.

Stockholmban egy 19 esztendő s hajadon addig olvasta a' Haramia és Kisirtet historiákat, hogy megtébolyodott 's tébolyodottságát egyebek között az által mutatta-ki, hogy oly czédulákat készített 's szélleszteti-el az utzákon, mellyek által a' Stockholmi lakosokat megintette, hogy vigyázzanak, mert nagy tolvaj bándák fognak reájok ütni, melly által a' várost sokáig rettegésben tartotta, mind addig, míg végezetre a' Politzia kitanulván, hogy honnét szármozzanak az intő czédulák, a' valóságot egy hirdetés által közönségessé tétette, 's a' közönséges félelmet ily módon eloszlatta.

N é m e t O r s z á g.

Summázat a' Bavariai újságokból. — A' Dietai beszédek' folytatása: — „Már tsak az a' feltétele is az első kamarának (így folytatja szavait *Häcker*, az Első Titoknok), hogy fordulhat oly

idő elő, a' melyre nézve az első kamarának a' másodikra nézve ily kifejezésekkel kellett élni: hogy, *ha a' második kamara mozgósága 's kánykodásai miatt a' thronus veszedelembé találna forogni, ekkor az első kamara lesz az a' gát, a' melly ezen hánykodás ellen a' tronust védelmezni fogja, hogy el ne érettsék azon magas poltzon, melyre helyheztetve van* — már tsak ezen feltétel is, mondom, nagyon megbántó. Ezen szavak nagyon megalatsonyítják a' világ előtt ezen gyülekezetet. Nem kell elmellőzve tekintününk az első kamara' irásában ezen szavakat, hogy az Ország' Tanátsosai egész munkásságának annak kell lenni, hogy az alsó kamara hánykodása' elejébe gátat tegyen, hogy a' tronusig ne érhesen. Nem *abstracto* van itt a' beszéd, hanem *concretumabban*. Talám tsak nem menti egygyikünk is az első kamarát azzal, hogy ezen szókat az Angliai alsó házról, vagy a' Frantziaországi követek' kamarájáról, vagy valamelly Europai más alsó házról mondja? itt egyenesen a' mi gyűléseinkről van szó? Itt *in concreto* mondattatik, egyenesen a' mi Királyunkhoz intéztetve mondatik, 's az egész világ előtt mondatik, hogy ha a' második kamarának hánykodással való nyomulása miatt a' tronus megrázkodna, ekkor az első kamara iparkodjék a' tronus' megmentésére gátat tenni. Feltétődött tehát a' mi kamaránkban a' revolúziós mozgásnak megtörténhetése. De ne folytassuk tovább az ezen előre botsátott feltételekből lehető következeseket: el akarom azt is halgatni, hogy ezen minket érdeelő szavaknak valóságos értelme hangosan-pengő szóknak árjába van elrejtetve; tsak megfordítom a' feltettmondást, 's majd ki fog tettzeni valóságos jelentése. Tegyük-fel, hogy a' második kamarának az a' principiuma lévén melly az elsőnek volt, ezzel meg-

egygyezőleg készítette volna a' maga köszönő irását a' Királyhoz, így neki azt ekképpen kellett volna feltenni: Ha a' Státusban a' Privilegiatusok' massája az ősi jusoknak megtarthatására czélzó nyomakodással való hánykodásban megmaradni akarván, annak nehéz ereje, melyet az emberi társaságot tompává tévő erőnek lehet tartani, mint vezér principium az Uralkodónak bizodalma és a' népnek törvényein épült kötések által szereztetett társaságokban magát mutatja: ekkor másfelől ezen második kamarában a' mi egész iparkodásunknak annak kell lenni, hogy ezen hatalmas gát ellen, hánykodó rohanást, ezen keménység' ellenébe egy mozgó, az időnek lelkével előfelé siető 's jobbra meg jobbra törekedő iparkodást tehessünk, azért, hogy a' Monárkhához a' magas poltzig, azon népnek ohajtásai 's kérelmei eljuthassanak, melynek szeretete a' tronus körül, hűséges szivekből 's kemény karokból álló megvehetetlen sántzol formál, a' végre, hogy az (a' thronus) valamint a' külső úgy a' belső ellenségektől is megsérthetetlen maradjon." — Most azt kérdelem: mi némű érzékenységet gerjesztene egy ily fetírás az Ország' Tanácsosainak kamarájában? Mit mondanának ezek, ha az ő' kamarája, mint minden jónak akadályoztatója a' nép és Király között való gátnak lenni erőssítettne? Nem lehet, hogy az ő megsértetett méltóságok és tekintetek fel nem zúdulna. Nékünk is ki kell tehát betsületünk' megsértetésének érzését nyilatkoztatnunk. De kérdés, hogy miképpen lehet ezt kamaránk' méltóságához illő módon tselekednünk? 's a' többi.

Egész rezultatuma végezetre ezen hozzasas vetekedéseknek a' lett, hogy a' gyűlés' tanácskozásainak közönséges jegyző könyvébe egy *Reservatumot* irtak-be.

V e l e n c z e.

Császár és Császárné ő Felségek Ka-

rolina Császári Fő Hertzegaszszonnyal egygyütt Febr. 17-dikén kivánt jó egészségben megérkeztek Velenczébe, a' hova délutáni 3 órakor a' minden felől oda sereglett népnek örvendező kiáltozása 's ágyudörgés 's harangzugás közben mentek-be.

Bemeneteljek valamint a' vállogatott nemességnek 's minden féle egyéb rangú személyeknek sokságára, úgy a' bárkáknek (tsajkáknek), czifra- 's gazdagságára 's nagy számára nevezve is igen nevezetes volt. Riszállván a' bárkából egyenesen a' Szent Márk nagy templomába, 's innét az imádságnak elvégzése után, a' nagy piatzon által a' Cs. Kir. palotába mentek, a' hova való felmeneteljek után Császár ő Felsége magát az ablakból a' népnek azonnal megmutatni méltóztatván, ez a' maga szívének teljes örömet ismét hármás *Eljen!* kiáltással nyilatkoztatta-ki.

Febr. 18-dikán reggel minden Velenczében találtató Tisztikarokat közönséges pompával való audientziára loitsítani méltóztatott Császár és Király ő Felsége: estve pedig, ő Felsége Mária Ludovika Fő Hertzegaszszony 's Pármái Hertzegné, a' Lombard-Velencei Vice-Király Renát ő Cs. R. Fő Hertzegsege, 's Károlina ő Cs. Fő Hertzegaszszonysága által kísértetvén, a' *La-Fenice* nagy theátrumot szerentséltették megjelenésekkel, 's a' levegőt hasogató örvendező *Eljen* kiáltással fogadtattak.

Februárius' 19-dikén reggel Császár ő Felsége külömbkülömb nevezetes tárgyaknak, milyenek *Nostra Signora* temploma *della Salute*, az azzal összefoglaltatva lévő nevelő Institutum, 's a' szép mesterségek' Királyi Akadémiája, megszemlélésével töltötte idejét: Császárné ő Felsege pedig ugyan ez nap' délelőtt a' Velenczében lévő Fő tisztségeknek, 's délután a' Velencei, Udvarolhatási rangal bíró, minden Dámáknek

adott audientziát. Estve, a' Cs. K. Felséges Familiának minden itt lévő tagjaival egyetemben, a' *S. Benedetto* theátrumát tisztelték-meg jelenlétekkel ő Felségek, 's a' véghetetlen sokaságnak itt is azon lelki elragadtatással való örvendező kiáltozása által fogadtattak, mellyel az ezt megelőzőtt estve a' *La-Fenice* theátrumán fogadtattak vala.

Mint hallatott Febr. 28-dikáig szándékoztak ő Cs. K. Felségek Velenczében maradni.

Ő Cs. Kir. Apostoli Felsége, Gróf Melleriót, a' Lombard-Velencei Udvari Cancellariust, az ő alázatos kérésese, szolgálatjából elbocsátani méltóztott.

B é t s.

Császár és Király ő Felsége, a' mult Jan. 26-dikán költ Felséges Rendelése által méltóztatott Kolosvári Plébánus 's egyszersmind Apátur és Kanonok Fő Tisztelendő Szabó József Urat, Kir. Tanácsosi méltósággal az Erdélyi Királyi Fő Kormányozószerékhez Papi és Tudománybéli Referendáriussá — 's a' Normális Oskolák' Inspektorát Apátur és Tituláris Kanonok F. Tisztel. Knechtl Urat, a' Szebeni Theresianum' árvaháza' Direktorává — mind kettőjöknek szép tehetségeiket 's az Egyház és Státus eránt való szolgálatjaik által szerzett érdemeiket tekintvén — kegyelmesen kinevezni.

A' boldog emlékezetű, sok szép érdemeiről esmeretes Cs. K. volt Consistoriális Tanácsosnak 's az Alsó Austriai Helvetika Valláson lévő' volt Superintendensének F. T. *Hilchenbach Wilhelm Károly* Urnak, az ő azon 15 esz-

tendők alatt, míg a' Jótévő Egygyesület tagja volt, bizonyított fárodhatatlan szolgálataiért meghatározottatott, fülen és pántlikán függő, polgári nagy arany érdempénzt, Császár és Király ő Felsége, Jan. 4-dikén kiadott Felséges Rendelése által, a' boldogult Superintendens Özvegyének 's hátra hagyott gyermekének adni, 's azt, mint Felséges kegyelmének 's kegyességének jelét, a' Helvetziai valláson lévő' Császári Királyi Consistoriuma által nékiek által adatni, kegyelmesen méltóztatott.

* * *

Ő Cs. Kir. Felsége méltóztatott a' Polytekniái Oskolában Technica Chemiát tanító Professor Meisner Urnak, az általa feltaláltatott két Osztó műszerszámokért (instrumentumokért) négy ezer B. b. forintokat rendelni, 's egyszersmind néki meghagyni, hogy ezen műszerszámokról 's az ezekkel való bánásnak módjáról, pontos előadást készítvén azt nyomtatás alá adja, 's azokról egyszersmind a' Mekkhanikusoknak 's Műmestereknek megkivántató útastást adjon, oly végre, hogy az ő Műszerszámának segedelmevel, mennél jobb Arcometrumokat és Thermometrumokat készítsenek.

* * *

Jelentés: — Mártzius' első napján véghez ment a' régibb Státus-Obligatiók' hetedik sorsvonása, és a' 13-dik Series jött-ki, melybe a' 10,815-től fogva 11,563 számokig befoglaltatva lévő *harmadfél* per Centes Bankó-Obligatiók találtak, 's 998,622 forint tőkesumát, 's a' leszállított bets szerént 24,965 for. 33 kr. interest tesznek.

S z á z forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
Febr. 26-dikán $251\frac{1}{3}$ — 27-dikén $250\frac{3}{4}$ — Mártz. 1. napján $250\frac{7}{8}$ — forintot.

* * *

A' marhahúsnak fontja, Betsben, Mártziusra, 15 krajtzárra határozottatott.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' közelébb közlött Szombathelyi tudósításban megigért helyes Versek:

„A' leg Kegyesebb Fejedelemnek I. Ferencznek Születése' napjára áldozza a' Szombathelyi Poesist tanuló Ifjuság.“

Oltárt emelyünk Társaim! a' kegyes Királyt ezen nap szülte; azon szelíd Titust, ki a' nemzet' javára

Mint Atya, és Fejedelm figyelmez.

Ő nyitja nekünk a' Haza' tércin Minerva' áldott Templomait, holott Le vetve pór szennyét kis elménk

Csinosodásra derülve fénylik.

Hányan közültünk szük kalibák között Nyögnék keserves sorsokat a' kemény Munkák alatt izzadva, hogyha

Nyitva nem álna az ő előttök?

Hány rongyba rejtett Mennyei ész setét Homálja gyászos Szenderedésiben

Könnyezne? 's a' Felség' kegyelme

Szinte az égig emelte, — nagy lett!

Áldott legyen fel kent Koronás Fejed Szelíd Ferenczünk, Gyámolya, Attya, és

Reménye e' 's nyájnak, a' melly

Általad él, gyarapúl, virágzik.

Majd hogyha éltünk emberi korra jut

Bátran ki lépünk Thronusodat kemény

Fegyverrel, észszel, harczban, és a'

Béke' ölébe' hevülve védni

* * *

„Öröm-Dal, mellyet Első Ferencz Császári, 's Királyi Felséges Urunknak Születése' napján a' Szombathelyi Gymnasiumi Ifjuság éneklett. Szabó Miklós Profeszszor által.“

Istenek' képét hogy imádja, 's érzi Múltni vérszomját, örökös Dalokban Zengi Numáját leterült világnak

Asszonya Róma.

Áldja Augusztját Tiberis, — körülte

Víg öröm virradt, — csak iménte vérben Nyögte Jánusnak küszöbén zuzódott

Szive keservét. —

Ó FERENCZ, Néped' kegyes Atyja, testvér Vérbe dült ádáz Napenyészet intett, A' midőn a' Hit, Haza, Trónus ingott, A' Koronára! —

Izzadó pályád kies útra tére, —

Szent ügyed győzvén, leigézted újra Vétket irtózó Nyugalomnak Őrjét

A' magas Égből!

Nem dobog szívünk. Paloták, Karámok Bizton ébrednek, 's örömet találván Naphaladtával megeléggve térnek

Béke! karodhoz.

A' veritékes Tudomány, az Erkölc Bátron ihlet, van, ki köszönje áldó Héceit, 's fusson letörölni forró

Homloka' nedvét.

Ott egész bájban, szava nincs, lenémült Egy Szülő, néked, H a z a! szánt reménye' Músa' pályáján nemesebb törésért

Nyerte babérán.

Itt buzog lélek - szakadozva gondos Atyja' nyugtán, 's hogy kiszemelt virágít Honja' oltarán letehesse majdan

A' heves Ifjú.

Mennyi jók, ollyak, koronás Királyunk! Mint M a g a d; mint a' Nap is akkor él, ha Életet, 's izmos területést fuvalhat

Földre, 's az Égre.

Elj soká köztünk, ereged malasztid' — Igy örülj, 's Néped kiderült virányon Lépdegel már itt, mosologsz TE, és ő

Égieket lát! —

* * *

Miskolcra Febr. 13-dikán. Tegnap Ns. Borsod Vármegye is itten fényes inneplést tartott Felséges Urunk' születése' napjának megülésére. 8 órakor számos Gyülekezet jött össze a' Reformatum templomba, 's ott ő Felségének hosszas életéért buzgó könyörgés tartatván

mozsarakból való háromszori lövés, és a' Palatinális Regimentnek itt lévő Oszálya puskából Salvét adott. 9 órakor mind a' Vármegyének Rendei, mind a' Katona - Tisztség, és a' Gymnasiumbeli Deákság a' Parochiális templomba gyülekezett, a' népnek pedig olly nagy sokasága, hogy annak egy része kívül a' havon állani kénytelenített. A' nagy Misét Püspök-süveg alatt fényes egyházi készüléttel Méltós. és Fő Tiszt. Báró Négyesi Szepesy Ignác Prepost, Egri Kanonok, és Borsodi Fő Esperest tartotta, mellynek végével ő Nagysága Magyar nyelven a' Néppel mély ájtatossággal buzgó imádságot mondott Felséges Urunknak hosszú életéért, és szerentsés uralkodásáért. A' Misének részei alatt az Avas nevű tetőre helyhezletett mozsarak durrogtak, a' Katonaság pedig a' templom előtt lövöldözött. A' Mélt. Báró Ur egész örvendetes fényét nevelni kívánván, gazdag ebéddel megvendégelte mind a' Ns. Vármegyének a' Generális Gyűlésre össze jött Tagjait, mind a' Katona Tiszteket, és az Egyházi 's Világi Uraságokat. A' meglegedett szíveknek vidámságát nevelte a' Miskolczi aszúszőlő bor, mellyből a' Vendéglő Báró Ur bőven szolgáltatván, Felséges Urunk' hosszú életéért és az Uralkodó Háznak boldogságáért szíves köszöntések tartattak.

Erdélyből ily jeles tudósítás fordul elő a' Pesti újságlevelekben, Kolosvárról Jan. 1-ső napjáról: —

Tegnap estve, úgymint az eszten-dőnek utolsó napján, a' Burkus Országi rendelés szerént, a' megholt Híveknek emlékezetét a' Kolosvári Evangelicusok nagy buzgósággal és ájtatossággal innepelték. Ez annyival nevezetesebb, mivel csak Kolosvárt, 's ugyan itt is a' Reformatio idejétől fogva csak most legelőször

tartatott a' halotti inneplés. A' Hívek épületesnek tartván ezen tiszteletet, noha eddig tőle irtóztak, most nagy szívbeli meglegedéssel, és helybenhagyással jelentek meg, érezvén magokban, hogy ezen szomorú emlékezet az ember-szeretetnek, és keresztyéni jó gondolkodásnak követésére, méltó okot adhat. — Más Vallásbeliek is számosan voltak jelen ezen gyászos tiszteleten, melly a' Holtak eránt való szíves emlékezetet megújítván, és az Istenben Nyugovók' kedves lelkeit, mintegy az Élők között lebegni képzeltevé, nem csak az ő jó példájoknak követésére serkenthet, hanem az élet' rövidségére, 's a' világi jóknak mulandóságára minden gondolkodó embert figyelmetessé tehet. Sokan gyönyörködve észrevették, hogy ezen keresztyéni felvilágosodás a' Tudományok előmenetelének, és a' Fejedelmek' Szent Egygyességének hasznos gyümöltse, melly által a' Polgári Társaságra is az Egygyességnek és Szeretetnek hasznai kiterjednek. Így tehát a' Kolosváriak is a' keresztyén Egygyességnek Európában mostan készülő templomára, ha többet nem, legalább egy kalán meszei vittek.

* * *

Anglus tselekedet. — Egy Anglus a' napokban elveszti Párisnak *St. Honore* nevű utzáján leveles táskáját, melyben egyebek közt 1000 font Sterling is találtatott Bankóobligatzióban. Megtalálja egy utzán-üldögelő gesztenveárus, 's az Anglusnak nevét és szállását felírva a' táskában megtalálván, vissza viszi neki a' talált portékát, 's kap tőle jutalomul, a' legalább 10,000 forintokért, egy Frankot. Elmegy zugolódás nélkül. Az Anglus meszsziről követi, 's tudakozódván utánna, és megértvén, hogy valósággal oly szegény mint betsületes — a' következett napon 4000 Frankot vitt neki.

E R D É L Y.

A' múlt Esztendő elején közönségessé tétetett a' M. Vásárhelyi Országos Betegek Házának eredete és organizatioja. Ezen Institutum mostanig tsupán a' Jól-tévők segedelmének köszönheti fenn állását és gyarapodását. Az Institutum Elöl-járóinak a' közönségnek számot adni kötelességek, és ezen kötelességeknél fogva köteleseknek esmerik magokat azon Jól-tévők neveit és Jótéteményeik mennyiségét közönségessé tenni, kik az Institutum fel állásától fogva az 1818-dik Esztendő utolsó napjáig ezen szent intézetet segélték. —

1. Udvari Cancellarius G. Teleki Sámuel Ur ő Exc.ja	4166 40
2. Néhai Statuum Praeses G. Kemény Sámuel Ur és Özvegye Iktari G. Bethlen Kata Aszszony ő Exc.ájok	2558 44
Ezen kívül egy beteg tartására az orvosságon kívül minden szükséges requisitumokat ki szolgáltatottak 5 Esztendők alatt.	
3. N. Gubernialis Consiliarius G. Teleki József Ur, és Özvegy Grófnéja, az ajánlott Conventios pénz beli segedelmet is 250. Cursus szerént Váltó tzadulákra reducalva	3456 51
Ezen kívül egy Beteget táplált 6 Esztendők alatt és ma is táplál az özvegy Grófné	
4. M. G. Mikes Maria Aszszony n. G. Teleki József Özvegye	1000
5. Maros Széki Fő Tiszt G. Teleki Mihály Ur ő Exc.ja 568 Rfkat Conv. pénzben, mellyek váltó Czédulákra reducalva 250 Cursus szerént tesznek	1420
6. Gróf Bethlen Ádám	1100
7. Erdélyi R. Catholicus Püspök Mgos Rudnai Sándor Ur ő Exc.ja	1000
8. Gróf Haller János	1000
9. N. G. Korda Susánna G. Bethlen Sámuel Özvegye	666 40
10. K. Szolnok Vármegye Administratora B. Veselényi József	600
11. A' Fejér Vármegye Fő Ispánya G. Bethlen Imre Ur ő Exc.ja	600
12. B. Kemény János	500
13. G. Kendefi Ádám	500
14. N. Fejér Vármegye Fő Notariussa Kis József Ur	500
15. K. Tábla Assessora Zeyk Dániel	500
16. K. Tábla Assessora G. Toldalagi Mihály	400
17. Procurator Daniel Mihály Ur	400
18. Udvari Consiliarius Mgos Székely Mihály Ur	350
19. Fő-Strázsamester és Cam. G. Lázár József	290
20. Camerarius Id. B. Nalátsi József Ur által ígért pénz ezen Betegek háza számára jövő Része	200
21. M. Daniel Elek Ur	250
22. B. Kemény László	200
23. Cam. G. Teleki Ferentz	200
24. Cam. G. Teleki József, Lajos fia	200
25. M. Özvegy G. Petki Józsefné	200
26. Sárdi Simény Elek Ur	200
27. Torda Vármegye V. Ispánya Ugron István Ur	200
28. Nyugodalomra lépett volt Torda Vármegye Fő Ispánya M. G. Teleki Domokos Ur és Grófnéja G. Kendefi Susánna	105
Ezen kívül egy beteg tartására szükséges repuisitumokat kiszolgáltatta 6 Esztendők alatt és most is szolgáltatja.	

29. M. Cseszvei M. Miske József Ur	100
30. Gubernialis Secretarius B. Apor Lázár	100
31. Fő Strázsa-Mester M. Hörváth Dániel Ur	100
32. K. Tábla Assessora M. Sala Sámuel Ur	100
33. Protocollista Csiszér Lajos Ur	100
34. G. Rhedai János	100
35. Cam. M. G. Bethlen Dániel Ur	100
36. Kisebbs Summákban adakoztanak némely Jól-tévők	794
37. Két Izráeliták Vojtitz József és Denkof Izráel	60
38. Paszmosi G. Teleki Ferentz ad Esztendőnként 20 Rf.	
39. A' G. Teleki Familia Sandonana Lineája ajánlotta egy 4860 Rf. Conv. pénzből álló Capitalissa viszont Capitalisnak elocalandó Interestének Interestét Esztendőnként.	
40. Generalis és Cam. M. B. Vay Miklós Ur és Báronéja B. Adelshajm Johanna esztendőnként ígérték 60 Rf.	
41. Aranyos Széki Fő Tiszt és Cam. G. Kemény Miklós Ur egy beteg tartására szükséges dolgokat kiszolgáltatta 1817-től kezdve.	
42. Gub. Secr. G. Lázár László ugyan azon időtől fogva fél Esztendei tartását egy betegnek magára vállalta.	
43. M. Vásárhelyi Tracteur Hauchard József 3 ízben maszkaras Bálokat adván ezen Intézet hasznára ezen alkalmatossággal jött be a' Jól-tévőktől	795 45
44. M. Vásárhelyen adott egy Piquenique jövedelméből	200
45. A' Magyar Jászó Társaság és más játékok alkalmatosságával jött be	686 45

Ezekon kívül fával segítették az Institutumot: A' M. Vásárhelyi I. Communitás — Özveggy G. Kemény Sámuelné G. I. Bethlen Kata ő Exc. ja — Ő G. Petki Józsefné — G. Lázár József. — Ágy és Fejér néművel: Gr. Teleki Domonkosné Gróf Kendei Susánna, B. Kemény Simonné G. Teleki Anna, Pálné G. Teleki Ráktel, G. Kemény Miklósné G. Teleki Pólexena — B. Bánfi Ferentzné Zeyk Susánna. Özv. Zeyk Jánosné Zeyk Mária, Milgos Mara Urak, és B. Kemény Lászlóné B. Bánfi Ágnes.

Ezen fundusokból és némely naturalékban adott kisebb adományokból áll fenn ezen Intézet az

1812 - dik Esztendő Januáriusa 21 - dik napjától fogva, és az óta az 1818 - dik esztendő Decembere utolsó napjáig vétettek fel Betegek 414 - en: ezek közül gyógyultanak meg 386. holtanak meg 28. és ezen megholtak között 12 - en voltak olyanok, kik fél holtan vitettek be a' Politzia által. Ezek között R. Catholicusok 145. Reformátusok 163. Lutheránusok 9. Unitáriusok 6. Görög Vallású Unitusok 51. Disunitusok 41.

A' fenn írt adományoknak egy része a' ki adott Capitalisok Interestei mellett az Institutum költségére fordított, — meg maradtanak azokból Capitalisnak 18,921 Rf. 20 xr. V. Tz. és 1568 Rf. Conv. pénzben.

Az ember szeretőnek elég tudni, hogy szenvedő ember társai segítség nélkül szükölködnek; a' jó Hazafinak elég tudni, hogy egy ilyen hasznos Intézet meg indítatott, és gyarapodására segítségre nagyon szükség! — Ez az első Betegek háza az Erdélyi Vármegyékben és Székely Székekben — ki ne ápolgatná az első szülőt? — Serkennyen fel a' köz jó elő mozdítását elő segellő buzgóság Hazánk fia és leányai lelkében! — mert egy ilyen köz lélek nélkül a' Nemzeti pallérozottság nem halad, — ebben áll az igaz Hazafiuság. Áldozatok nélkül csak hang a' Hazafii nevezet. —